

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-41/93

Datum: 7/10-1993

S K L E P

Ustavno sodišče je na seji dne 7/10-1993 obravnavalo pobudo Jožefa Antauerja iz Ljubljane in

s k l e n i l o :

Ustavno sodišče pobude ne sprejme in ne začne postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti določb:

- 11. člena statuta Odvetniške zbornice Slovenije z dne 20/7-1987, - tretjega odstavka 60. člena zakona o pravni pomoči (Uradni list SRS, št. 23/79),

O b r a z l o ž i t e v

Pobudnik z vlogama z dne 24/2-1993 in 1/6-1993 izpodbija 11. člen statuta Odvetniške zbornice Slovenije in smiselno tudi navedeno določbo zakona o pravni pomoči. Po njegovem mnenju je 11. člen statuta v neskladju z ustavo in zakonom, ker vsebuje diskrecijsko pravico. Po tem členu daje območni zbor odvetnikov komisiji za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za opravljanje odvetniške dejavnosti mnenje o kandidatu politični in moralni primernosti in mnenje o tem, ali ima kandidat zagotovljene primerne prostore in druge materialne pogoje za opravljanje odvetniške dejavnosti. Po pobudnikovem mnenju je statut v neskladju z zakonom tudi zato, ker zoper odločitve o izpolnjevanju pogojev za opravljanje odvetniške dejavnosti dopušča sodno varstvo pred splošnim sodiščem združenega dela, ne pa upravni spor, pri čemer se pobudnik sklicuje na 18. člen zakona o odvetništvu in drugi pravni pomoči iz leta 1972, ki pa že od leta 1979 ne velja več. Glede na to, da statut tega vprašanja ne ureja, pač pa je tako določbo imel zakon o pravni pomoči (Uradni list SRS, št. 23/79, tretji odstavek 60. člena), ki je ob vložitvi pobude še veljal, je ustavno sodišče štelo, da pobudnik smiselno izpodbija to zakonsko določbo.

Pobudnik izpodbija tudi določbo drugega odstavka 5. člena pravilnika o ugotavljanju primernosti poslovnih prostorov, materialnih in drugih pogojev za opravljanje odvetniške dejavnosti z dne 3/11-1990. O tej zadevi, ki se vodi pod opr. št. U-I-179/93, bo ustavno sodišče posebej odločalo.

Ustavno sodišče pobude ni sprejelo.

Izpodbijana določba statuta odvetniške zbornice ima značaj splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, ker ima odvetniška zbornica zakonsko pooblastilo za ugotavljanje pogojev za opravljanje odvetniškega poklica. Zato je ustavno sodišče na podlagi določbe 5. alineje prvega odstavka 160. člena ustave pristojno za oceno njene skladnosti z ustavo in zakonom.

Izpodbijani statut ima pravno podlago v zakonu o pravni pomoči, ki je prenehal veljati z uveljavitvijo zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 18/93) dne 24. aprila 1993. Pobudnik je torej vložil pobudo v času, ko je še veljal zakon o pravni pomoči, ki pa je med postopkom pred ustavnim sodiščem prenehal veljati. Ta zakon je v 20. členu določal pogoje, ki jih je moral izpolnjevati odvetnik, za odvetnika posameznika pa je v 46. členu tudi določal, da mora imeti zagotovljen primeren prostor in izpolnjevati materialne in druge pogoje, ki jih določi odvetniška zbornica s samoupravnim splošnim aktom. Statut odvetniške zbornice je navedene zakonske pogoje prevzel v 8. in 9. člen in v 10. členu določil, da o izpolnjevanju pogojev odloča komisija za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za opravljanje odvetniške dejavnosti, ki si na podlagi 11. člena statuta pridobi predhodno mnenje območnega zbora odvetnikov.

Po 72. členu zakona o odvetništvu je zbornica dolžna uskladiti statut in druge splošne akte zbornice z določbami tega zakona v šestih mesecih od njegove uveljavitve, to je do 24/10-1993. Vendar se ne glede na to izpodbijana določba 1. alineje prvega odstavka 11. člena statuta, v kolikor se nanaša na v

njej navedena pogoja za opravljanje odvetniške dejavnosti, ne more več uporabljati oziroma se že z uveljavitvijo zakona o odvetništvu ni več mogla uporabljati. Ta zakon namreč ne določa več pogoja, ki ga je moral odvetnik izpolnjevati po določbi 4. alinee prvega odstavka 20. člena zakona o pravni pomoči iz leta 1979 ("da se zavzema za razvoj socialističnih samoupravnih demokratičnih družbenih odnosov ter da ni moralno neprimeren za opravljanje odvetniške dejavnosti"), o katerega izpolnitvi je moral dati mnenje komisiji območni zbor odvetnikov. Namesto tega pogoja sedaj veljavni zakon o odvetništvu v 7. točki prvega odstavka 25. člena določa pogoj, da je odvetnik lahko, kdor je vreden zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica. Po prvem odstavku 27. člena se šteje, da ni vreden zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica, kdor je bil obsojen za kaznivo dejanje, zaradi katerega je moralno nevreden za opravljanje odvetniškega poklica, ali kdor se obnaša tako, da je mogoče na podlagi njegovega ravnanja utemeljeno sklepati, da ne bo pošteno in vestno opravljal odvetniškega poklica. Po tej ureditvi se torej kandidatova moralna primernost predpostavlja, le v primeru, če se dokaže, da obstoji okoliščina iz prvega odstavka 27. člena zakona, nastopi zakonska domneva, da posameznik ni vreden zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica. Navedeni zakonski določbi pa je organ, ki odloča o vpisu oziroma izbrisu iz imenika odvetnikov, dolžan neposredno uporabiti. Ustavno sodišče nadalje ugotavlja, da tudi določba 2. alinee prvega odstavka 11. člena statuta ne pogojuje arbitrarnosti pri odločanju, saj mora pristojna komisija, ki ni vezana na mnenje območnega zbora odvetnikov o tem, ali ima predlagatelj za vpis v imenik odvetnikov zagotovljene primerne prostore, ugotavljati, ali predlagatelj izpolnjuje ta pogoj, ki je objektiviziran v izpodbijanem pravilniku. Ta namreč v 2. členu določa, da mora odvetnik oziroma kandidat za vpis v imenik odvetnikov imeti poslovni prostor, ki obsega sobo za odvetnika, sobo za tajnico, ki je lahko tudi čakalnica, telefon in sanitarije s tekočo vodo.

Določbo o tem, da je zoper odločitev organa, ki ugotavlja izpolnjevanje pogojev za opravljanje odvetniške dejavnosti in pogojev za opravljanje odvetniške dejavnosti odvetnika posameznika, dopustno sodno varstvo pred splošnim sodiščem združenega dela, je vseboval tretji odstavek 60. člena zakona o pravni pomoči in ne statut odvetniške zbornice, kot zmotno meni pobudnik. Med postopkom pred ustavnim sodiščem je dne 24/3-1993 pričel veljati novi zakon o odvetništvu, ki je to vprašanje drugače uredil. V 31. členu je določil, da o vpisu oziroma izbrisu iz imenika odvetnikov odloča organ, določen s statutom Odvetniške zbornice Slovenije, v upravnem postopku. Zoper njegovo odločbo ni pritožbe in je torej mogoč upravni spor. To pomeni uveljavitev ureditve, za kakršno se zavzema tudi pobudnik v svoji pobudi.

Po načelnem stališču ustavnega sodišča (14. seja z dne 9/4-1992) ustavno sodišče v primeru, če so posamezne določbe zakona ali zakon v celoti prenehali veljati po vložitvi pobude, postopka praviloma ne začne, razen če nove zakonske določbe vsebinsko prevzemajo prej veljavne sporne določbe zakona ali če se sporne določbe zakona v prehodnem obdobju še uporabljajo. Ker v tej zadevi ne gre za tak primer, ustavno sodišče pobude tudi v delu, v katerem smiselno izpodbija določbo tretjega odstavka 60. člena zakona o pravni pomoči, ni sprejelo in ni začelo postopka za oceno ustavnosti.

Ta sklep je ustavno sodišče sprejelo na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 15. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76).

P r e d s e d n i k
dr. Peter Jambrek